

ΤΟΥ Κ. ΧΑΡΗ ΣΤΑΜ.

Εθνομαικό Μυθολόγημα

ΦΛΩΡΑ ΜΠΡΙΛΛΑΝΤΗ

(ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — 'Ο πλοκίσκος 'Αθηναίος μεγαλέμπορος Μπριλλάντης βρόσκαιε οικονομικός στο χέλιος του κρημνού. "Έχει πτωχώσει, χρωσάει μεγάλα ποσά, τόν περιμένει ή δυστυχία, ή φυλακή, ή ατιμία 1... "Ένα μόνον μέσον σωτηρίας υπάρχει: Νά παινήσει ή κόρη του Φλώρα — ένα έξιτοκό, λουλούδι ώσφραξας — τόν βασιλόπουτο Βιομήχανο Κωστή 'Αρτέμη, έναν εξάντηρο χήρο, πουχει πενάει ή γυναίκα του μέ τη σκληρότητα και την απάνθρωπιά του κι' έχει παιδιά είκοσι ετών. 'Ο 'Αρτέμης, που λαχταράει τη Φλώρα, κοίτι τήν πρότασι αυτή στον Μπριλλάντη. Κι' ό δύστυχος πατέρας, μετά νυχτιές αγωνίας, καλεϊ' ιδιαιτέρως τήν κόρη του και τής τ' άποκαλύπτει όλα, με βροχόμενα μάτια. Η Φλώρα εσφραξίζεται, κλαίει, σπαραξίζεται, με άδεια στο τέλος να θυσιαστή χέρνι τού πατέρα της, χάριν τής οικογενείας της. Και τήν βεβουμένη συναντά έναν νέο, τόν Μιμη, μέ τόν όποιο είχε αρχίσει να πλέκει τόν τελευταίο καιρό ένα ιδανικό ειδώλλιο, και άποφασίζει να τού άνοιξη τήν καρδίη της και να τόν χαιρετήσει για τελευταία φορά. Μά ό Μιμης δέν συγκινείται καθόλου και ή Φλώρα γυρίζει σπίτι της πιο άπελπισμένη και άπορηταμένη απ' όλα. Άποφασίζει δέ πλέον ν' αυτοκτονήσει τήν παραμονή άκυβιάς τού άιαιρσάτου γάμου της και κλέβει για τού σκοπού αυτό ένα περιστρόφο απ' τού σურτήρι τού πατέρα της. Στο μεταξύ αυτό επισκέπεται ή Φλώρα ό 'Αρτέμης κατ' επανάληψη. Στην τελευταία του μάλιστα επίσκεψι παίρνει μαζί του και τόν γιό του, τόν Λεάνδρο. 'Ο Λεάνδρος 'Αρτέμης κάμνει πολύ καλή έντύπωση στη Φλώρα. Είνε μια χρομή και ποικιμή καρδιά, σαν τη δική της. Μά ένα μιλόν, ή Φλώρα αντιλαμβάνεται άβρανα τόν 'Αρτέμη να κυττά τόν γιό του μέ ζήλεια, μέ κακία. Αυτό τήν τρομάζει, τής γένειε διάφορες ύποψεις και άποφασίζει να μάθι λεπτομέρως πάν ό τι άφορά τόν 'Αρτέμη. Πηγαίνει λοιπόν ν' επισκέπεται τήν κ. Ρεντιδη, φίλη τής μωμάς της και έμπιστη φίλη τής μακαριτώσας ούλύγου τού 'Αρτέμη. Άπ' τήν Ρεντιδη μαθαίνει ή Φλώρα όλ τήν τραγική τής γυναικάς τού 'Αρτέμη, τήν όπεία ό άνδρας της σκότασε ένα βράδυ, χάριν άσφαρη σθένος, τιά τήν ζήλεια φρικτά. Τού τρομέρο αυτό καθόρημα έμεινε κρυφό, γιατί ή ίδια ή έτοιμοθάνατη ζήτησε να μη καταγγείλουν τόν φονιά ούλύγο της, χάριν τού παιδιού της...

(Συνέχεια έκ τού προηγούμενου)

—Θα πεθάνω!... Αυτό τού ξέρω καλά, τού αίσθάνομαι. Τό τέλος μου πλησιάζει. "Αν δέν συλλογιζόμουν τού παιδι μου, θα πέθαναι εύχρηστίμητα. Άλλά τί θα γίνη τού παιδάκι μου, ό Λεάνδρος μου, τόν όποιο μισεί ό πατέρας του.

Προσπάθησα να τήν καθησυχώσω. —Μή λέτε τέτοια λόγια, αγαπητή μου, τής είπα. Δέν διατρέχετε τόν κίνδυνο να πεθάνετε. Θα ζήσετε και θα φροντίσετε μόνη σας για τού παιδι σας.

—'Οχι, δέν θα ζήσω. Μην ζητάτε να με παρηγορήσετε. 'Ακούστε με μόνον. 'Ακούστε με με προσοχή...

...Κι' ή δύστυχη κυρία 'Αρτέμη, μου διηγήθηκε τί τής συνέβη μέ τόν σκληρό ούλύγο τής.

—Μέ σκότωσε! συνέχισε. Είνε ό φονιάς μου. Μά δέν θέλω να γίνη γνωστό τού πράγμα. Θα τόν τιμωρήσει μία μέρα ό Θεός. "Όταν όμως κλείσει τά μάτια μου...

...Δυνατοί λυγμοί τήν διέκομαν στο σημείο αυτό. "Εκλαιγε κι' άναστέναζε γιατί πονούσε στο μέρος που τήν είχε χτυπήσει ό άνδρας τής.

...Προσπάθησα να τήν παρηγορήσω. —"Ηκούστε λίγο, τής είπα, και κατόπι μιλούμε. "Έχουμε κειρό.

...Μά δέν ήθελε ν' άκούσει τίποτα. —'Οχι, μου όπνάνησε κλαίγοντας πάντα, πρέπει να σάς μιλήσω τώρα άμέσως. 'Αργότερα ίσως ή κατάστασί μου χειροτερεύσει... 'Ακούστε με λοιπόν: Θέλω, όταν πεθάνω, να πάρετε τού Λεάνδρου κοντά σας. 'Ο πατέρας του δέν τόν αγαπά καθόλου και θα σάς τόν δώσει. Θα τόν κηδεμονέμετε ώσπου να μεγαλώση. Μοϊ τού ύποσχέσθε αυτό;

—Ναι, σου τού ύποσχομαι, μπορείς να είσαι ήσυχη. "Αν όμως ό κ. 'Αρτέμης άρνηθή;

—Δέν θ' άρνηθή. Θα εύχαριστήσθε να διώξη από κοντά τού Λεάνδρου, γιατί τόν μισεί, όπως σου είπα... Κι' άν άρνηθή όμως, για τά μάτια τού κόμμου, θέλω να μου δώσετε τού λόγου σας, να μου όρκισθήτε στο Θεό, ότι δέν θα πάμετε ούτε στιγμή να επέλλεπετε τού παιδι μου. Φοβάμαι, φοβάμαι πολύ, ότι θα τού σκότωση κι' αυτό, όπως σκότωσε και μένα.

...Υποσχόθηκε στην άτυχη φίλη μου, ότι δέν θα πάμω ούτε στιγμή να επέλλεπω και να παρακολουθώ τού παιδι τής. "Όταν άκουσε τά λόγια μου αυτά, ένας στεναγμός άνακουφισμός ξεφύγε απ' τού στήθος τής.

—Σ' εύχαριστώ πολύ! μου είπε. 'Ο Θεός θα σου τού άνταποδώσει... "Ετσι θα πεθάνω ήσυχη...

...Και πράγματι, αγαπητή μου Φλώρα, ή άτυχη γυναίκα δέν έζησε παρά λίγες ήμέρες ακόμα. Πέθανε μέσα στα χέρια μου σθένος, μέσα στην άγκαλιά μου, ψιθυρίζοντας τά ίδια πάντα λόγια:

—Θμήσου τόν όρκο σου!... Θμήσου τόν όρκο σου!... 'Ο Θεός θέλει, κρίνει και τιμωρεί!...

...Όταν τού έραβη τής ήμέρας αυτής γύρισε ό 'Αρτέμης σπίτι του κι' έμαθε πως ή γυναίκα του ήταν σοβαρά άρρωστη, άνησυχόσε στην αρχή. Άνησυχόσε όμως ό άβλιος, όπως κατάλαβα κατόπι, όχι για τήν κατάστασι τής γυναικάς του. Φοβήθηκε, τού τέρας αυτό μέ τήν άνήρωτη μορφή, μήπως μαθευτή πως αυτός είχε χτυπήσει τήν γυναίκα του, πάνω στην παραφορά του. Φοβόταν τής συνέπειες τής πράξέως του, φοβόταν τήν δικαιοσύνη, ποιό θό τόν άρπάεξε και θα τόν έβριχη στην φυλακή, σαν τόν τελευταίο κακούργο...

...Εμπήκε λοιπόν τήν κάμαρη τής γυναικάς του και τήν ρώτησε, μέ ψευτικό ενδιαφέρον, άν εινε καλύτερα.

...Η κ. 'Αρτέμη ζήτησε να τούς αφήσουν μόνους. "Ετσι κι' έγινε. Μιά ώρα έμειναν μαζί, μέσα στην κρεβάτοκάμαρα τής άρρωστης. Τί είπαν στο διάστημα αυτό;

..."Όπως μου άσσε' να καταλάβω κατόπι ή ίδια ή κ. 'Αρτέμη, είπε στον άνδρα τής πως δέν θα τόν κατήγγελε για ό τι τής έκανε, υπό ένα όρον: "Ότι θα φροντίξει για τήν άνατροφή τού παιδιού τών, μετά τού θανάτου τής. Κι' ό 'Αρτέμης, για ν' άποφύγη τόν έξευτελισμό και τη φυλάκισι, τής τού ύποσχέθηκε αυτό πρόθυμα, τής έκαμε όρκο πως θα άφοσιώσε όλη του τή ζωή για τήν άνατροφή τού Λεάνδρου...

...Τόν άβλιο!. Και στην περίστασι αυτή είπε ψέμματα σε μία έτοιμοθάνατη, στο ίδιο τού θύμα. Ναι, είπε ψέμματα, Φλώρα. Γιατί μετά τού θάνατο τής γυναικάς του, δέν γινώσθηκε καθόλου για τήν άνατροφή τού παιδιού του. Τού φερνόταν σαν να ήταν σκυλι κι' όχι παιδιό του. Είνε θαύμα, δηλαδή, πως τού παιδι αυτό μεγάλωσε και μορφώθηκε μόνο του. Γιατί ούτε σε μένα δέν δέγτηκε να δώσω τόν Λεάνδρο, όταν τού τόν ζήτησα, σύμφωνα μέ τήν υπόσχεσι πουδώσα στη μητέρα του...

...Όπως σου είπα λοιπόν κι' έπως τού προαισθανόταν και μόνη τής, ή άτυχη κ. 'Αρτέμη πέθανε σε λίγες μέρες. Και κανένας δέν ύποψιάστηκε τίποτα. "Η καμαριέρα έκρυψε τού τρομέρο έγκλημα. Κι' ό γιατρός ή πίστεψε σ' ό τι του είπαν, ή προσποιήθηκε ότι πίστεψε...

—Κι' ό Λεάνδρος;

—Άλλοίμονο, παιδι μου!... 'Ο Λεάνδρος, άν και ήταν μικρός όταν συνέβη τού επεισόδιο που στοίχισε τή ζωή τής μητέρας του, δέν τού ληρονησε. "Εμεινε θαθεία χαραγμένο στο μυαλό του τού φρικτό έγκλημα. Μισούσε και φοβόταν τόν πατέρα του. Και τού μίσος αυτό μεγάλωσε μετά τού θάνατο τής μητέρας του, όταν ό πατέρας του άρχισε να τού φέρνεται σκληρά και άπάνθρωπα.

—Είνε τρομέρο!... Μοι φαίνεται πως όνειρεύομαι... Αυτό τόν άνδρα μου, αυτό τού τέρας θέλουν να μου δώσουν ούλύγο!...

"Η κ. Ρεντιδη μέ κυττάει μέ λύπη. Τί μπορούσε να μου πη;

—"Ησύχασε, μου ψιθύρισε σε λίγο. Θα ρθώ να δώ και τη μαμά σου. Ποιός έξερει έπειτα, παιδι μου. "Ίσως να είσαι συ ό καλός άγγελος που θα φέρη τόν 'Αρτέμη στο δρόμο τού Θεού.

"Επειτα δέν θα είσαι μόνον ή ούλύγου τού 'Αρτέμη. Θα γίνης και ή μητέρα τού Λεάνδρου. Κι' έχει τόση ανάγκη, τού φτωχό αυτό παιδι από μία μητέρα, μια σύντροφω, μια άδελφή, μια ψυχή τέλος που να τόν καταλαβαίνη!...

Χαρέτησα τήν κ. Ρεντιδη κι' έφυγα παρασαλισμένη. Δέν



χωρούσαν πειά ούτε σκέψεις, ούτε συζητήσεις. "Η έπρεπε να δεχτώ να γίνω γυναίκα ενός τέρατος ή ν' αυτοκτονήσω!...

"Η άπελπισία μου ήταν απεριγράπτη. "Αν σκοτανόμουν, δεν θα θανάτωνα μονάχο τον εαυτό μου. Θα παρέουρα στον έξευτελισμό, στην ατιμωσί, στο θάνατο κι' όλη μου την οικογένεια.

Μά πώς θα μπορούσα να γίνω γυναίκα ενός τέτοιου ανθρώπου, Θεέ μου!... Θ' άρκούσε να μ' άγγιζή μόνον για να πεθάνω από φρίκη! Μιά νέα πέφτει στην άγκαλιά ενός άνδρος κι' όταν ακόμα δεν τον αγαπά. Αυτό είν' άλήθεια. Μά τον 'Αρτέμη έγω δεν τον αντιπαθούσα άπλάως. Τόν συγαινόμεν, αισθανόμεν άνατριχίσαι κι' όταν ακόμα σκεφτόμουν πώς θα γινόταν ό σύντροφος της ζωής μου.

Γύρια στίτι και δεν είχα κουράγιο να μιλήσω σε κανένα. Εύτυχως ή μητέρα μου έλεπε. "Έτσι θρήκα τόν καιρό να σνέρθω και να συγκεντρώσω την ψυχραιμία μου έντωμεταξύ.

Σκέφτηκα να μήν πώ τίποτα άπ' όσα μου είπε ή κ. Ρεντίθ στον πατέρα μου. Γιατί να τόν λυπήσω άδικα; Τι μπορούσε να μου κάμη, στην κατάστασι που θρισκότανε; Βρισκόταν κι' αυτός με τό οχονί στο λαϊμό! Γιατί να τού τό σφίξω περισσότερο;

Στη μητέρα μου όμως θα μιλούσα, θα της τά έλεγα όλα. Θα την παρακαλούσα να καλήσι στίτι την κ. Ρεντίθ και να μιλήσι μαζί της...

(Από τό Ημερολόγι της Φλώρας Μπριλλάντη)

Συνέχεια.—

Ό Λεάνδρος 'Αρτέμης ήρθε στίτι άρκετές φορές τις τελευταίες ήμέρες και με τόν πατέρα τού και μόνος τού.

"Όσο φρίκη μου προξενεί ό ένας, τόσο πιό συμπαθής μου γίνεται ό άλλος, από μέρα σε μέρα.

Ό 'Αρτέμης έχει καταλάβει άσφαλώς την άποτροφή και την περιφρόνησι που αισθανόμαι γι' αυτόν. Δεν ξέρει, φυσικά, πώς γναρίζω τό μυστικό τού. Ξέρει όμως πολύ καλά, πώς δεν μου είνε καθόλου συμπαθής. "Άλλοτε δεν τού τό κρύβω καθόλου αυτό κι' άς γίνη πειά ότι γίνε!...

Μά είνε πονηρός και θετικός άνθρωπος ό...μέλλων σύντροφος της ζωής μου. Και προσπαθεί να κερδίσι την συμπάθειά μου με κάθε τρόπο. Μου στέλνει δυό και τρεις ωραιότατες άνθοδέσμες την ήμέρα. Τά διαμαντικά πέφτουν βροχή άπάνω μου. Προσπαθεί να μαντέψη και τις πιό άσήμαντες και τις πιό κρυφές συγχρόνως έπιθυμίες μου. Με κούτατε: στά μάτια... Κι' όμως τόν μισώ!...

Τις τελευταίες ήμέρες, ό 'Αρτέμης, έκανε πρός χάριν μου και μιά ακόμα σπουδαία ύποχώρησι. Καταλαβαίνοντας πώς ό Λεάνδρος μου είνε συμπαθής κι' ότι ή συντροφιά τού μ' ευχαριστεί και μ' άνακουφίζει, τόν άφήνει νάρχεται να με θλήπη και να μου κρατάη συντροφιά συχνά. Προσπαθεί, δηλαδή, να κερδίσι την καρδιά μου διά τόν Λεάνδρου.

Κι' όμως, παρ' όλ' αυτό, ή καρδιά μου είνε θαρεία. "Έχω την έντύπωση, πώς πρόκειται όχι να με παντρέψουν, αλλά να με κηδέψουν!

Προχτές τό άπογευμα είχα κλειστή στην κάμαρά μου κι' έκλαιγα. Στο κλάψιμο θρισκό μεγάλη άνακούφια τόν τελευταίο καιρό. Μαζί με τά δάκρυα, φεύγει άπ' την ψυχή κι' ένα μέρος άπ' την στενοχώρια και τόν πόνο...

Έίχα θγάλει τό περιστρόφο, ποδγα πάρε κρυφά άπ' τό σურτάρι τού μπαμπά και τό περιεργαζόμουν.

—Ποθώ να πεθάνω... να πεθάνω!... ψιθύριζα, λές και τό περιστρόφο είχε ψυχή και μπορούσε να μ' άκούση. Ποθώ να φύνω άπ' τόν κόσμο αυτό και μονάχο σύ μορεις να με διευκολύνης...να μ' άπολυτρώσης...

Τά δάκρυα έτρεχαν άπ' τά μάτια μου πάνω στο τραπεζομάνδηλο. Έίχα τόσο θυβιστή στις θλιβερές μου σκέψεις, ώστε δεν καταλάβαινα τί γίνεται γύρω μου.

"Άξαφνα συνέβη κάτι πού με κατετρόμαξε. 'Αναπήδησα εξαφιασμένη, σαν να ξυπνούσα απότομα από κάποιο όνειρο...

"Ένα χέρι μούπιασε άπλά τό δικό μου, με τό όποιο κρατούσε τό περιστρόφο!...

Ό μπαμπάς;... "Η μαμά;...

Σήκωσα ταργαμένη τά μάτια μου, έτοιμη να ξεφωνίσω άπ'

την τρομαρά μου, κι' αντίκρουσα τόν Λεάνδρο!...

Τάχε κι' αυτός χαμένα.

Με κούταξε, χωρίς να μωρή να μιλήσι.

Τό χέρι τού, πού κρατούσε τό δικό μου, έτρεμε...

—Σείς!... είπα μ' άλλάγμένη άπ' την ταργαή μου φωνή.

—Σας ζητώ συγγώμη, δεσποινίς! έτραυλίσε. Σας ζητώ συγγώμη!... "Ηρθε να σας δώ... Μου είπεν ή καμαριέρα σας πως θρισκόσατε στο δωμάτιό σας... "Έχτύπησα... Δεν άκουσα να μου άπαντάνε και...κι' έτόλμησα... ν' άνοιξω!...

"Ημουν αστισμένη.

—Καθήστε, τού είπα ώστόσο, με τρυφερή φωνή.

Μά δεν κάθησε.

Στεκόταν έρθιος πλάι μου.

Και τό χέρι τού κρατούσε πάντα τό δικό μου...

Σήκωσα τά μάτια μου και τόν κούταξα.

—Κλάιτε; ψιθύρισε.

Σφούγγισα τά δάκρυά μου και τού ξανάπα, με σιγανή φωνή:

—Σας παρακαλώ, καθήστε.

Μά και πάλι προσποιήθηκε πώς δεν μ' άκουσε.

Τό χέρι τού, πού κρατούσε τό δικό μου, έτρεμε.

Τότε πειά κατάλαβα τί συνέβαινε. Δεν ήθελε να καθήσι πούν μου πάλι τό περιστρόφο. Φοβόταν ίσως ήμπως κάμη μιά τρέλλα.

Αυτό με συγκίνησε. Πήρα με τ' άλλο χέρι μου τό πιστόλι και τό έκλεισα στο σურτάρι.

Αυτό τόν καθυσόασε. "Άφησε τό χέρι μου, άναστέναξε μ' άνακούφια και κάθησε πλάι μου.

Μείναμε γιά μερικές στιγμές, ό ένας αντίκω στον άλλο, χωρίς να μιλάμε.

Ό Λεάνδρος έμάντευε άσφαλώς τις σκέψεις μου, όπως έμάντευα κι' έγω τις δικές τού.

—Σας ευχαριστώ, πού ήρθατε, τού είπα τέλος, γιά να διακούψω τη σιωπή.

—Δεν σας ένοχλώ; με ρώτησε.

—"Ω, όχι, όχι, καθόλου.

—Ευχαριστώ, δεσποινίς Φλώρα! Είσατε πολύ καλή.

"Έγινε και πάλι σιωπή.

Καταλάβαινα, πώς ό Λεάνδρος ήθελε να μου πη κάτι, μά έδισταζε και στενοχωριόταν. Φαινόταν άνησυχός.

—Τι έχετε; τόν ρώτησα. Στενοχωρηθήκατε κιόλας;

Και χαμογέλασα.

—Νά στενοχωρηθώ; μου άπάντησε. Γιατί μου τό λέτε αυτό; "Αν ξέρατε πόση ευχαριστία και πόση γαλήνη θρισκόμουν κοντά σας!... "Αλλά...

—Μιλήστε έλεύθερα. Γιατί διατάζετε;

—Δεν θα με παρεξηγήσετε;

—Καθόλου.

—Δεν θα θυμώσετε μαζί μου;

—Τόσο τρομερο είν' αυτό πού θα μου πητε;

—Κάθε άλλο. "Ειν'τούτσι...

—Μιλήστε, λοιπόν.

—Δεσποινίς Φλώρα, θα γίνετε άθριο μητέρα μου κι' αυτό θα ναι μιά πολύ μεγάλη εύτυχία γιά μένα. "Επιτρέψτε μου, λοιπόν, να σας ρωτήσω... Είσατε δυστυχιωμένη;

Χαμήλωσα τά μάτια μου, μην ξέροντας τί ν' άπαντήσω...

Ό Λεάνδρος σιωπούσεν έπίσης.

"Η συγκίνησι, πού με είχε πιάσει, ήταν μεγάλη.

"Αν ήμουν δυστυχιωμένη;

"Ω, ναι, ήμουν πολύ, παραπολύ δυστυχιωμένη, ήμουν, χωρίς καμιά ύπερβολή, ή πιό δυστυχιωμένη γυναίκα τού κόσμου!...

"Εδισταξα, ώστόσο, ν' άνοιξω την καρδιά μου στο Λεάνδρο, άκ' ήθερα, ότι ήταν κι' αυτός θαθεία πληγωμένος, άπέραντα δυστυχιωμένος.

—Δεν μου μιλάτε, δεσποινίς Φλώρα; μου ψιθύρισε σε λίγο, με φωνή πούτρεμεν έλαφρά.

Και πρόσθεσε πιό σιγανά:

—Σας έπειραζε ή έρώτησίς μου; "Αν συνέβη αυτό, σας ζητώ συγγώμη. Δεν ήθελα να σας λυπήσω. Κάθε άλλο μάλιστα. Γιατί σας θεωρώ...κάτι περισσότερο από μητέρα...

Τόν κούταξα στά μάτια, με καλωσύνη, και τού άπάντησα:

('Ακολουθεί)



—Ποθώ να πεθάνω!... Νά πεθάνω!...